

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی .

سال دوازدهم

۲ شنبه ۲۲ اسفندماه ۱۳۳۴

شماره ۴۲۴۶

شماره مسلسل ۲۱۶

دوره هجدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۲۱۶

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۳ شنبه

۱۵ اسفند ماه ۱۳۳۴

فهرست مطالب:

- ۱- تصویب صورت مجلس
  - ۲- بیانات قبل از دستور- آقایان : عمیدی نوری- حائریزاده - شوشتری خلعتبری
  - ۳- اخذ رأی و تصویب لایحه تمدید مدت خدمت افسری وظیفه
  - ۴- طرح و تصویب لایحه آمار و سرشماری
  - ۵- تعیین موقع و دستور جلسه بعد- ختم جلسه
- مجلس یکساعت و چهل و پنج دقیقه پیش از ظهر بر ریاست آقای اردلان (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

نایب رئیس- اسامی غائبین جلسه

قبل قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد:)

غائبین با اجازه- آقایان : خزیمه علم
دکتر جزایری . امیدسالار . صامی
نوماج . رضائی . پیراسته . دکتر پیرنیا
مهندس ظفر . سرمد . عبدالرحمن فرامرزی
ثقة الاسلامی . صادق بوشهری . صدقی
موسوی . محمودی . خرازی . احمد صفائی
محمود افشار . سعیدی . شادمان . بزرگ
ابراهیمی . دکتر سعید حکمت . اسفندیاری
سالار بهزادی . کریمزاد . سهرابیان
قراگزلو . اورنگ . امامی خوئی . جلیلووند
میراشرفی .

غائبین بی اجازه - آقایان: قوامی

اریه . مهندس شاهر خشامی . برومند . دکنتر
شاهکار . تیمورتاش . قرشی . پناهی
قنات آبادی . یدالله ابراهیمی . کاشانیان
زنگنه .

دیر آمدگان و زود رفتگان با اجازه -
آقایان: عرب شیبانی . دولت آبادی . ارباب
خاکباز . فاملی . مسعودی . پورسرتیب
سلطانی . حائریزاده . شوشتری . نراقی
ضرافزاده . بهادری . رضا افشار .

دیر آمدگان و زود رفتگان بی اجازه -
آقایان: مهندس جفرودی . تجدد . دکتر
حمزوی .

غائبین در رأی - آقایان: نقابت .
حشمتی . معینزاده . امیر تیمور کلالی .
تجدد . دکتر حمید . داراب .

نایب رئیس - در صورت مجلس
اعتراضی نیست ؟ (اظهاری نشد) صورت

مجلس تصویب شد نطق قبل از دستور شروع
میشود آقای عمیدی نوری بفرمائید
(عده ای از نمایندگان- دستور، دستور)
تأمل کنید آقای عمیدی نوری ، آقای
بهبهانی .

بهبهانی- یک شکایتی است از اهالی
شهر تهران راجع به برق که در سابق از
برق امین الضرب استفاده میکردند و حالا
خاموش شده و میخواهند از برقیهای اختصاصی
استفاده کنند تقدیم میکنم . (عده ای از
نمایندگان- دستور، دستور)

۲- بیانات قبل از دستور آقایان : عمیدی نوری حائریزاده - شوشتری خلعتبری

نایب رئیس- عده برای رأی کافی
نیست بمحض اینکه وارد دستور شدیم باید
رأی گرفت . ضمناً اجازه بدهید بنده تذکری
بدهم به آقایان که از امروز نظامنامه جدید
اجرا میشود آقایانی که اول وقت تشریف
نیاورند جریمه خواهند شد و اگر جلسه
اکثریت پیدا نکند بعد از یک ربع تنفس
داده میشود و آرزویم تمام روز جریمه خواهند
شد . حالا بفرمائید .

عمیدی نوری - عرایضی که بنده
داشتم خیلی مختصر بود ، دو تذکر کوچک
بود و آنهم بعد از اینکه با اجازه مجلس شورای
ملی هیأت پارلمانی بعراق مسافرت کرد در
آنجا که با ایرانیهای مقیم عراق تماس
گرفتم بی اندازه خوشوقت شده بودند از
این توجه مجلس شورای ملی که برای اولین
دفعه یک هیأتی از مجلس با آنجا رفته است
بعضی هایشان که یک نگرانی هائی که از نظر
وضعشان داشتند بعرض هیأت
پارلمانی رسانند که بنده مقتضی
میدانم که بسمع نمایندگان محترم برسانم
و استفاده کنم از حضور دوفتر از
وزرای محترم و تمنی کنم توجه بفرمائید
جناب آقای فروهر چون این موضوع
مورد ابتلای ایرانیهای مقیم عراق است و

دستهباشان کوتاه است از مرکز
آنجا خدمتشان رسیدیم بوسیله ما
خواستند با اطلاع دولت و مجلس شورای
ملی رسانده باشند و آن اینست که پیش از
چهارصد یا نصد هزار نفر از اتباع دولت
ایران در عراق مقیم هستند و اغلبشان هم
مردمان فعال و مطمئن هستند که باعث حفظ
حیثیت ملت ایران میباشد مخصوصاً
در شهرهای کربلا و نجف و کاظمین می
شود گفت این شهرها معبطش یک
مهیبطی است که معبط ایران است یعنی
اکثریتشان ایرانی هستند ولی با کمال
تأسف اغلب اتفاق مباحثه که اینها ناچار
شده و میشوند که ترک تابعیت کنند و
بروند تبعه عراق بشوند و این باعث نگرانی
است برای ما مخصوصاً باعلاقه زیادی که
ملت ایران بمشاهد متبر که در کشور عراق
دارد علتش را جستجو کردیم معلوم شد
با وجود اینکه ما با کشور عراق هم بیمان
هستیم و بیمان عراق علائق و دوستی و روداد
و صمیمیت دو کشور را تحکیم کرده مهندا
افراد ایرانی که در خاک عراق حق تملک
یک خانه را ندارند حتی حق تملک محل
کسب ندارند ، حالا آقایان ملاحظه
بفرمائید و خودتان را بگذارید جای آنها
که در کشور عراق زندگی میکنند
اگر ایرانی بودید و هستید در آنجا زندگی
میکردید و حق نداشتید که در آنجا یک
خانه برای سکونت داشته باشید مجبور
میشدید برای اعاشه و امرار معاشتان ترک
تابعیت بکنید و این خیلی جای تأسف است
، ما اینجا تحقیق کردیم جناب آقای نغمی
سفیر کبیر ایران هم کمال علاقه را باین
موضوع دارند و گزارشهایی هم بدولت
داده اند ، تمنی میکنم جناب آقای وزیر
کشور توجه بکنند باین مطلبی که سفیر

کبیر ایران در آنجا گفته است که ما گزارش دادیم که چهارصد یا صد هزار نفر از اتباع ایران در خاک عراق هستند و چون حق تملک یک خانه ندارند میباید متوجه شوند که ترک تا بیت بکنند وقتی که تحقیق شد معلوم شد همین مطالب را یکی از نمایندگان مجلس شورای ملی عراق هم در پشت تریبون گفت که با وجودیکه بین ایران و عراق باهمین بنام اتحاد و صمیمیت هست چرادر دولت ایران برای اتباع عراق در کشور خود حق تملک یک خانه را قائل نیست که ما قائل شویم بعد ما متوجه شدیم این یک اشتباهی در دستگاه ماست و دولت باید متوجه کند چون اتباع عراق در ایران بیشتر از چهارصد یا صد هزار نفر نیستند ولی اتباع ایران در عراق چهارصد یا صد هزار نفر هستند ما نباید یک کاری کنیم که اتباع ما در یک کشوری بواسطه عدم حق تملک یک خانه و یا محل کسب تبعیت کشور ایران را ترک کنند و نتیجتاً حشیت معنوی ایران در کشور عراق که تنها کشوری است که ایران اینهمه نفوذ اخلاقی دارد از بین برود و حتی چهار مدرسه داریم، مدرسه ایرانی که در تمام این مدرسه‌ها باقی ایران و نام ایران و نام اعلی حضرت همایونی نام فضایی این مدرسه هارایر میگرد و وقتی که هیأت پارلمانی ایران را دیدند اشک شوق در چشم خودشان ریختند و بگویند که ما ایرانی هستیم و تمام اطفال و نوابوگان ایرانی در شهر متأسفانه این مدارس ایران فاقد حق تملک محل مدرسه هستند یعنی این مدارس اجاره‌ای است و هر وقت دولت عراق یا مالکین عراقی نخواهند اجازه بدهند داد ما این جا مطالعه کردیم که مدارس ایران در آنجا محل پیدا کنند این جا هم که بنده با وزارت فرهنگ صحبت کردم معلوم شد دولت آنجا اجازه است برای این است که کسی از ایرانیان نمی تواند یک خانه‌ای را بخرد و محل مدرسه کند حتی گفته شد آقاخان مقراری پول در اختیار ما گذارده است که آنجا خانه تهیه شود برای مدرسه.

انشاءالله از ۴ شنبه اجرا خواهد شد و در حال حاضر هنوز گذر نامه گرفته میشود و آن اشکالات درباره زائرین هست. این نکته را هم خواستم تذکر بدهم خدمت جناب آقای وزیر کشور که باین موضوع توجه کنند.

نکته ایست که یکی از همکاران محترم تذکر داده اند که اگر اتباع عراق در ایران حق تملک پیدا کنند ممکن است برای یک نفر یک نفر هم بیایند در اینجا و ایجاد اشکالات بشود. بعین این حرف صحیح نیست. چون آنجا هم که صحبت شد یکی از آقایان وزرا که فعلاً سناتور است و جزء هیأت پارلمانی بود باین جهت اشکال کرد و گفت که سابق دولت ایران منع کرده بود از حق تملک آنان نگرانی داشت ممکن است این حرف را قبول کنیم تا قبل از هیأت بغداد ولی با وجودی که بغداد و با وجود اینکه مقدرات ملت ایران و ملت عراق از نظر حیات و بقا و جنگ و مبارزه در یک عرض است ما چه نگرانی باید داشته باشیم از اینکه چهارصد یا صد نفر فقط حق سکونت در خانه یا محل کسب داشته باشند که ما برای یک نگرانی و توهم بی اساس یا صد هزار نفر ایرانی را که الان در عراق زندگی میکنند از حق حیات محروم کنیم و ناچار بشوند برخلاف میل باطنی خودشان بروند تبعه دولت عراق بشوند. اینست که بنده از نطق قبل از دستور استفاده کردم و خدمت آقایان عرض کردم که دولت يك توجه مخصوص باین دو موضوع بکند. (احسن) یکی از نمایندگان بسیار لازم بود.

غدر کردند و خیانت کردند و بوعده خودشان نسبت باین موضوع راجع بشریف حسین عمل نکردند و خانزاده این سعود رفتند و دستگاره آن‌ها را بهم زدند و بشریف حسین کارش بدر بردی رسید. پسرهای شریف حسین، پسر بزرگش گویا ملک عبدالله بود که پادشاه هاشمی اردن شد که به ایران هم تشریف آوردند ایشان، و او را دوره ۱۵ بود (خلعتیری - آن هم بدست خود انگلیس‌ها شد) (دکتر عدل - اصلاً بجا) این موضوع را حق السکوتی دادند غدر کردند بعد يك چیز کوچکی حق السکوت دادند به بچه‌های شریف حسین (دکتر عدل - ما چکار کنیم؟) يك گلوب پاشایی که يك نفر انگلیسی بود او را گذاشتند برای ریاست قشون آنجا و او را بقدری اقتدار داده بودند که ملک طلال پسر ملک عبدالله را بیرون کرد گفت این دیوانه است و از سلطنت برکنار کرد و من مسرورم که ملک حسین پسر ملک طلال بوظیفه انسانیت خودش عمل کرد و این خاری را که انگلیس‌ها در چشم ملت هاشمی اردن وارد کرده بودند يك ذره‌ای التیام داد و امیدوارم که بقیه‌اش هم التیام پیدا کند. این موضوع را در مقدمه عرض خواهم عرض کنم يك موضوع دیگر مربوط بدولت است در این آئین نامه تذکر نوشته است من دیدم که اگر تذکر کتبی بشود می‌رود در پرونده ها ضبط میشود و خوب است در جلسه رسمی گفته شود، يك قانون انتخاباتی گذرانده بودیم يك ماده ۵۴ هم داشت. ماده ۵۴ را میخوانم نوشته است «وزارت داخله مکلف است که پنج ماه بآخر هر دوره تقنینیه خوب این برای اینکه يك اشخاصی را در اروپا برایشان کاری بکنند عیبی ندارد ولی و انتخاب اعضای انجمن‌های نظارت مرکزی و فرعی و شعب و صدور حوالجات برای مغایرت انتخابات و خرج سفر نمایندگان وغیره شروع نماید به نحوی که روز اول سه ماه بآخر آن دوره اعلان انتخابات از طرف نظار در هر ایالت و ولایت منتشر شده» توجه فرمودید؟ این ماده قانون دیگر ابهامی ندارد، اگر چه من پیش نفس خودم مسرورم که انتخابات عقب می افتد، برای این که من این دستگاه را دستگاه مضری برای آزادی ایران تشخیص داده‌ام دستگاهی که دولت فعلی است و امیدوارم که دولتی بعد از این‌ها بیاید که بقصد این‌ها نباشد و این انتخابات تأخیرش اگر بمصلحت مملکت نباشد بضرر مملکت نیست ولی مخالفان بنا بقانونش مسلم است يك فرمانداری نظرم هست مال یکی از انتخابات مخایره شده بود این بارور کرده بود که باید قانون را عمل کند و رفته بود که انجمن نظارت دعوت کند، این را من منتظر

خدمت کردند، پدرش را در آوردند، این را اسمش را میگذارند ملاخه و مخالفت با قانون و قیام علیه قانون و اگر مجلس بوظیفه خودش میخواست عمل کند تمام این‌ها را تسلیم داد گناه میکرد که شما با قانون صریح صریحاً مخالفت میکنید و این رویه ملاخه با قانون که پنج شش حوزه کوچولو را یواش یواش انتخاب بکنند (محمودی - کوچولو بود، یعنی چه، کوچولو و بزرگ ندارد) همین جاها بود که مانعی نداشت

(محمودی - در پیله‌ی یکصد و پنجاه هزار نفر رأی داده اند) بنده اعتراض دارم نه شما که انتخاب شده اید شما که انتخاب شده اید من با شما که معارض نیستیم من میگویم دولت چرا عمل بوظیفه خودش نمیکند (دکتر عدل - مال یزد هم که شروع شده است) بنده که داوطلب انتخابات نبودم و نیستم و نخواهم بود و باید بروم استراحت بکنم ولی مادامی که میتوانم از این کرسی استفاده کنم در برابر تجارب قوانین و اصول سکوت اختیار کردن را جایز نمیدانم، باید تذکر داده شود و اگر مطمئن بودم که مجلس وظیفه اش را عمل میکند دولت را استیضاح هم میکردم و تعقیب هم میکردم از این اعلالی که انجام داده اند ولی فایده‌ای ندارد، آقایان طرز فکرشان با طرز من دوناست. حالا ما من اشتباه میکنم یا آقایان، تاریخ قضاوت خواهد کرد که کدام يك از ما اشتباه میکنیم، يك موضوعی هم راجع بفرمایشات و بیاناتی بود که جناب ناطق قلی که به مسافرت عراق تشریف برده بودند بیان فرمودند. این دستگاه زنک زده‌ای که ما اسمش را وزارت امور خارجه گذاشته ایم، خوب این برای اینکه يك اشخاصی را در اروپا برایشان کاری بکنند عیبی ندارد ولی و انتخاب اعضای انجمن‌های نظارت مرکزی و فرعی و شعب و صدور حوالجات برای مغایرت انتخابات و خرج سفر نمایندگان وغیره شروع نماید به نحوی که روز اول سه ماه بآخر آن دوره اعلان انتخابات از طرف نظار در هر ایالت و ولایت منتشر شده» توجه فرمودید؟ این ماده قانون دیگر ابهامی ندارد، اگر چه من پیش نفس خودم مسرورم که انتخابات عقب می افتد، برای این که من این دستگاه را دستگاه مضری برای آزادی ایران تشخیص داده‌ام دستگاهی که دولت فعلی است و امیدوارم که دولتی بعد از این‌ها بیاید که بقصد این‌ها نباشد و این انتخابات تأخیرش اگر بمصلحت مملکت نباشد بضرر مملکت نیست ولی مخالفان بنا بقانونش مسلم است يك فرمانداری نظرم هست مال یکی از انتخابات مخایره شده بود این بارور کرده بود که باید قانون را عمل کند و رفته بود که انجمن نظارت دعوت کند، این را من منتظر

کرمانشاه در همدان علاقه داشته باشند و بیایند اینجا تاب روند بسوره و شامات بنفع ایران است باید بانها حق مالکیت داد و اینک برای فرار از يك سوء تفاهماتی که ممکن است اشخاص نابابی بیایند و ایجاد زحمت بکنند، ممکن است يك نوار مرزی در حدود ۹۰ کیلو متر را حق استمالک برای اتباع خارجی ماقابل نشویم بقیامش چه مانعی دارد، چه اشکالی دارد که اتباع ما، خویشهای ما، عه زاده های خود من، دائی زاده‌های من مجبور شدند ترک تابعیت بکنند برای اینکه آنجا ملک داشتند و علاقه داشتند و حالا که میخواهند ایران بیایند يك اشکالاتی برای آمدنشان بایران هست که هی مکانه میکنند بامن که شما اقدامی بکنید که ما بیایم آنجا قوم و خویشهای خودمان را ببینیم و وزارت امور خارجه ما اشکال میکند، این است که آن دستگاه زنک زده را باید فکر اساسی برایش کرد و من این موضوع را واگذار میکنم، باینکه يك طرحی اگر مجلس فرصتی داشته باشد خودش تهیه کند و الا باید دستگاه وزارت امور خارجه ما نمیتوانیم بنشینیم خود مجلس يك طرحی برای اینکار تهیه کند نسبت بکلیه اتباع ایران حق مالکیت در حدود کسب و منزل که بیشتر هم معمول بود، بنده منتهی این نوار مرزی را بيك طوری، حالا اینجا که بیشتر از يك صد کیلومتر باشد، آنرا اشخاص فنی باید نظر بدهند آنرا متنوع کنند، بقیه آزاد باشد. چه مانعی دارد، يك نفر آلمانی بیاید در يك قسمتی از کرمان، بلوچستان، خراسان يك مزرعه آباد کند بقدریکه زمین را آباد میکند یا يك حداقل مالکیتی یا يك حد اکثر مالکیتی برای آنها قائل بشویم هیچ ضرری برای عمران و آبادی مملکت ندارد و نفع مملکت ماست من در این موضوع بیشتر صحبت نمیکند.

نایب رئیس - آقای شوشتری

شو شتری - بسم الله الرحمن الرحیم - بنده در عین آنکه طبق قانون اساسی عقائد اقلیت‌های مصون از هر حرفی را کدر زیر لوای ایران قانون اساسی حق آنها را متساوی معین کرده و حتی نماینده مثل مسلمانها برای آنها معین کرده با حفظ این نظر ناچارم چون وزیر فرهنگ نیست جناب نظر جناب آقای علمو جناب آقای فروهر را، انکم در زمان اعلی حضرت فقید رضوان الله علیه برای فرهنگ و مؤسساتی که از نظر ادیان خارجی ناچار باشند مدرسه بودند يك مقرراتی بود و لیکن عموم مدارس را طبق آئین نامه وزارت فرهنگ در تحت سیطره وزارت فرهنگ قرار دادند و مقررات وزارت فرهنگ صدرصد درباره آنها اجرا شد اگر دو وزیر محترم و معاون محترم نخست وزیر تحقیق بکنند این عرض بنده را تصدیق میفرمایند حتی کالج امریکائی را که مرحوم تدین تاسیس کرد تقریباً

اینها سوابقی دارد، جناب آقای علمو استدعا میکنم چون جمعی بمن مراجعه کردند، سه مدرسه، فعلاً چهار ناست، بکیش را من یادداشت نکردم سه مدرسه است که از بچه های مسلمانها در آنجا هستند، یکی مدرسه سن لوئی است، یکی در چهارراه آفایشیخ هادی است، یکی مدرسه ابتدائی است، اینها مسلمانها و ایرانیها هستند بمن اظهار کردند که در آنجا این سه مدرسه (در این موقع یادداشتی بوسیله یکی از آقایان نمایندگان به آقای شوشتری داده شد) آقایان یادداشتی که فرمودید بنده اقلیت‌های را که قانون اساسی محترم شمرده اسم نمیبرم آنهای دیگر که قانون اساسی اسم نبرده رسمیت ندارد و آنها را وجهاً من الوجوه هیچ حقی برایشان قائل نیستم، آنها را در ردیف حزی مبشمارم، آنها حزی هستند منتهی مثل حزب توده، حزب خرابکار، آنها را اسم نمیبرم، دیانت مسیح، دیانت زردشت، دیانت کلبی طبق قانون اساسی حق آنها محفوظ است، آنها پیش ما محترمند (صحیح است) درباره آنها صحبت نمیکند صدرصد، خیلی هم زیاد داشت آقامتشرکم ولی ناچارم روی قانون اساسی حرف بزنم در این سه مدرسه‌ای که اسم بردم جناب آقای علم روزهای یکشنبه تعطیل میکنند و تبلیغات دیگر ما يك اشکالی که در این مدت پیدا کردیم اگر در تبلیغات يك بچه‌ای واقعاً مسیحی میشد یا کلبی میشد من وارد این بحث نمیشدم ولی تبلیغاتی که آنها را از دین اسلام و این پدر و مادری منحرف بکنند بتجربه ثابت شده است که يك بچه‌های بیدینی از آب بیرون می‌آیند (حمید بختیار - مثل خردمان) العباد بالله، انشاءالله شما متدینید، بیدین میشوند اگر بیدین شده توده میشود، کمونیست میشود، متمدی میشود آدمکش میشود و چیزیکه برای بشر لازم است ایمان صحیح، اعتماد بخدا، اعتماد بانچه‌ها و کتب واقعی آسمانی، نه کتب دروغی که انتساب بدهند، از این جهت لازم دیدم استدعا کنم از دولت که تحقیق فرمائید، اولاً بچه مناسب تعطیل اینها روز جمعه نباشد؟ چرا یکشنبه باشد؟ و دیگر اینکه هر کس مدرسه انشاءالله تمام ایران، تمام دهات و قراقران دیستان و دیبستان داشته باشد، بنده با داشتن دیبستان و دیستان و گود کستان مخالف نیستم بنده با چیزی مخالف هستم که ایمان و عقیده بچه هائی که آئینه صاف دارند این آئینه‌شان ملوک نشود، خراب نشود بعد نتیجه سوء برای مملکت باز می‌آورد از این جهت آدم این عرض را بکنم و استدعا میکنم از دو وزیر محترم و معاون نخست وزیر و معاون وزارت جنگ که در این عرض بنده که صادقانه برای ایمان مملکت است توجه فرمائید، بقیه وقت خود را هم بجناب آقای ارسلان خلعتیری میدهم.

نایب رئیس - بنده تحقیق وقت باقی مانده بفرمائید آقای ارسلان خلعتیری

ارسلان خلعتیری - بنده فقط یک تذکر می‌خواهم بدهم و آن این است که در شهرستانها تهیه کار برای مردم، برای بیکارها مخصوصاً برای اشخاصیکه تحصیلاتی کرده اند خیلی لازم است و این تهیه کار را هم بنظر من دولت باین بودجه نمیتواند عملی کند، عاجز است و حق استخدام هم ندارد بنابراین اگر دولت از طریق تهیه اعتبارات برای اشخاص که در شهرستانها میخوانند مؤسسات عام المنفعه تاسیس کنند کارخانجات ایجاد کنند که برای مردم کار تهیه بشود بنظر بنده این خودش يك اقدام بسیار مفیدیست، حالا بنده کاملان نمیدانم بانکها چه قسم عمل کرده اند آیا همان مقدار که بتجار تهران و مراکز کیم میکنند بتجار شهرستانها هم کمک میکنند یا خیر؟ (مهندس اردبیلی - ابدا) بنابراین چون جناب آقای وزیر دارائی اینجانشسته اند میخوانم از ایشان خواهش کنم این موضوع کمک و مساعدت باشخصی که در شهرستانها میخوانند مؤسسات تولیدی تاسیس بکنند بکوز و وسائل تهیه کار برای مردم است و بنفع مملکت است این را باید دولت طوری ترتیب بدهد که اعتباراتی که داده میشود همانطور که بتجار و اشخاصیکه در تهران هستند میتواند استفاده کنند در شهرستانها بلکه با تسهیلات بیشتری استفاده کنند برای اینکه شهرستانها خراب است و این کمک با بادی شهرستانها است موضوع دیگر آقای وزیر دارائی موضوع غله در شهرستانهاست مثل اینکه در خوزستان وضع غله، وضع نازندگی و هوا خوب نیست و باید نسبت بوضع غله خوزستان توجهی فرمائید و از حالا توجه فرمائید تادیر نشده باشد جناب آقای وزیر دارائی آقایان نمایندگان خوزستان از لحاظ اینکه بنده الان در پشت تریبون هستم بنده امر فرمودند که عرض کنم که جناب عالی نسبت ببدی وضع معمول خوزستان شخصاً توجه فرمائید (صحیح است) و اگر اطلاعاتی بخواهید آقایان شخصاً میدهند.

۳ - اخذ رأی و تصویب
لایحه تمدید مدت خدمت افسری وظیفه
نایب رئیس - وارد دستور میشود. رأی میگیریم بلاجه افسری نظام وظیفه که در جلسه قبل اعلام رأی شده بود آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام کردند) تصویب شد.

۴ - طرح و تصویب لایحه آمار و سرشماری
نایب رئیس - بلاجه آمار و سرشماری مطرح است گزارش کمیسیون قرائت می شود. (شرح زیر قرائت شد) گزارش از کمیسیون حضور مجلس شورای ملی کمیسیون آمار و سرشماری ۲۴

بلاجه ارسال از مجلس سنا در مورد لایحه آمار و سرشماری که از جمله لایحه مصوبه کمیسیونهای مشترک بوده رسیدگی و مصوبه مجلس سنا را عیناً تصویب و اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید.

ماده ۱ - بنظر مجمع آردی و ترکیز آمارهای متنوع اجتماعی و اقتصادی و کشاورزی و فرهنگی و بهداشتی کشور و اجرای آمار گیری نفوس و کشاورزی اداره ای بنام اداره آمار عمومی تشکیل میگردد.

تبصره - سازمان وظایف اداره آمار عمومی بوسیله اداره کل آمار و ثبت احوال تهیه ویس از تصویب وزیر کشور بر مرحله اجرا گذارده میشود.

ماده ۲ - اعتبارات مورد نیاز اداره آمار عمومی را دولت سه ساله جزء بودجه کل کشور تأمین و منظور خواهد نمود.

در صورت احتیاج و لزوم ممکن است اعتبارات مذکور بوسیله اعتباراتی که سازمان برنامه برای کمک با اجرای آمار گیری عمومی تخصیص میدهد یا اعتباراتی که خارج از بودجه بابت کمکهای فنی بانصوب وزارت کشور در اختیار اداره آمار عمومی قرار میگیرد تقویت شود.

ماده ۳ - بنظر همکاران و هم آهنگی کامل ادارات آمار وزارتخانه‌ها و مؤسسات و ادارات دولتی و بانکها با اداره آمار عمومی رؤساء آمار آنها از طرف اداره آمار عمومی تعیین و منصوب میشوند تا در جمع آردی آمارهای مربوطه بر طبق اصول علمی اقدام نمایند.

سازمان و وظایف ادارات آمار وزارتخانه‌ها و ادارات و مؤسسات مذکور را با توجه ب میزان کار هر يك اداره آمار عمومی با موافقت وزارتخانه یا اداره یا مؤسسه مربوطه تنظیم مینماید.

تبصره ۱ - مقررات این ماده با رعایت الاهی قلاهم و بتدریج وسائلی که اداره آمار عمومی فراهم خواهد کرد اجرا خواهد شد.

تبصره ۲ - رؤساء عملی ادارات آمار که صلاحیت و استعداد آنها مورد توافق اداره آمار عمومی وزارتخانه یا اداره یا بانک مربوطه قرار گیرد در شغل خود ابقاء و عضویت اداره آمار عمومی را احراز خواهند کرد.

ماده ۴ - کلیه وزارتخانه‌ها و ادارات و مؤسسات دولتی و بانکها و همچنین کارخانه‌ها و مؤسسات ملی موظف خواهند بود جدولها و پرسشنامه‌های را که برای آمار گیری و جمع آردی اطلاعات کلی و ماهانه تهیه مینماید قبلاً برای جلب موافقت اداره آمار عمومی ارسال دارند اطلاعات جمع آردی شده باید در اداره آمار عمومی تمرکز یافته ویس از بررسی و اعلان مورد استفاده قرار گیرد.

ماده ۵ - وزارت کشور در صورت احتیاج برای تعلیم و تربیت آمارشناسان و آمارگران به تعداد کافی می تواند کلاس های مخصوص تشکیل دهد و دانشجویان آنرا از زمین کارمندان دولت که سن آنها از سی سال بیشتر و پایه تحصیلاتشان از دوره کامل متوسطه کمتر نباشد انتخاب نماید.

تبصره - آیین نامه مربوط به تشکیل کلاس های مخصوص و برنامه تدریس و سبیله اداره آمار عمومی تهیه و پس از موافقت شورای عالی فرهنگ و شورای دانشگاه و تصویب وزارت کشور به موقع اجرا گذارده می شود.

ماده ۶ - وزارت کشور میتواند حداکثر پنج نفر متخصص در امر آمار از اتباع کشورهای کسالتی که صلاح بدانند تصویب هیأت وزیران برای مدت حداکثر پنج سال به خدمت دعوت نماید و قرارداد استخدامی آنان را تهیه و برای تصویب مجلسین تقدیم دارد پرداخت حقوق و مزایا و کرایه خانه و هزینه اتومبیل و مسافرت متخصصین مذکور تا تصویب قرارداد استخدامی آنان از طرف مجلسین بلامانع خواهد بود.

ماده ۷ - سرشماریها و آمارگیری های نفوس و کشاورزی و اقتصادی واجتماعی در هر موقع بيشهاده وزیر کشور و تصویب هیأت وزیران و بوسیله اداره آمار عمومی انجام خواهد گرفت و برای اجرای سرشماری نفوس لایحه انتضاه از طرف دولت تعطیل عمومی اعلام می شود در این صورت با استثنای کسانی که مأمور سرشماری میشوند عموم افراد باید در مدت اعلام تعطیل عمومی از مسافرت خود خارج نشوند مگر در موارد ضروری که آیین نامه معین خواهد کرد.

تبصره ۱ - سرشماریهای عمومی نفوس پس از تصویب هیأت وزیران فرمان های ابوابنی شروع خواهد شد.

تبصره ۲ - سرشماری اتباع دولت شاهنشاهی ایران مقیم خارجه را مأمورین وزارت امور خارجه بر طبق آیین نامه انجام خواهند داد.

ماده ۸ - وزارت کشور مکلف است در اجرای این قانون مقدمات کار و اعتبارات لازم را تأمین نماید و طوری عمل نماید که در سال ۱۳۳۵ بتواند برنامه مربوط به سرشماری عمومی نفوس کشور را به موقع اجراء گذارد.

ماده ۹ - برای اجرای هر نوع سرشماری و آمار گیریهای مختلفه در کشور عموم کارمندان کشوری و بانکها و شهرداریها و استادان و دانشیاران و دبیران و آموزگاران و دانشجویان و کارکنان بنکاهای ملی و افرادی که وجود آنها برای شرکت در برنامه سرشماری مورد استفاده قرار میگیرد مکلف هستند دستورالعملها را که

از طرف اداره آمار عمومی بآنها داده میشود انجام دهند.

تبصره - به افراد آزاد داوطلبی که آمار برای امور مربوط به آمار گیریها و سرشماریها در محل بطور موقت به خدمت گمارده میشوند مزد روزانه متناسبی برای ایام تعلیم یافتن و خدمت موقت تأدی خواهد شد و این تعلیم یافتن و خدمت موقت پس از خاتمه منشاء هیچگونه تعهدی برای دولت نخواهد بود.

ماده ۱۰ - وسائل نقلیه و وسائط ارتباطی تلفنی و تلگراف و کلبه وزارتخانه ها و ادارات و بانکها و بنکاهای دولتی و شهرداریها با رعایت احتیاجات در موقع اجرای برنامه سرشماری ها و آمار گیریها باید مجاناً در اختیار و استفاده اداره آمار عمومی قرار گیرد هزینه استفاده از وسائط و وسائط مذکور فوق العاده بوسیله متصدیان آن از اعتبار مخصوص سرشماری ها تأمین خواهد گردید.

ماده ۱۱ - عموم ساکنین کشور مکلف هستند پاسخ پرسشنامه و اطلاعات مربوط به سرشماری و آمار گیری را که مأمورین درخواست میکنند مطابق با واقع اظهار دارند.

ماده ۱۲ - اطلاعات تحصیل شده در اداره آمار عمومی متمرکز و محفوظ مانده فقط مطالب کلی و عمومی که از آن استخراج میشود منتشر خواهد شد.

ماده ۱۳ - تعقیب و تعین کیفر متخلفین از مقررات مواد ۹ و ۱۰ این قانون و آیین نامه های مربوط بامر سرشماری و آمار گیری اعم از مأمورین و افراد کشور طبق آیین نامه های که از تاریخ تصویب این قانون ظرف مدت دوماه از طرف وزارت کشور تهیه و بتصویب کمیسیونهای کشور و دادگستری مجلسین خواهد رسید بعمل می آید.

ماده ۱۴ - کلیه قوانین و مقرراتی که در مورد آمار گیری و سرشماری مغایر این قانون باشد از این تاریخ ملغی است.

ماده ۱۵ - مدیر مسئولی که برای اداره کردن اداره آمار عمومی به پیش نهاد وزارت کشور و تصویب هیأت وزیران و صدور فرمان های ابوابنی معین میشود مدت ۵ سال تغییر نخواهد یافت مگر اینکه فوت کند یا استعفی شود یا بروفوق مقررات بصورتها و تغییرها و جرائم مأمورین دولت از این سمت معزل گردد.

ماده ۱۶ - وزارت کشور مأمور اجرای این قانون میباشد و آیین نامه های مربوط به اجرای آن تهیه و بتصویب هیأت وزیران می سازند.

مخبر کمیسیون کشور - سعید مهدوی

نایب رئیس - کلیات مطرح است آقای مرآت اسفندیاری مخالفید (مرآت - اسفندیاری - بنده موافقم) آقای شوشتری مخالفید (شوشتری - بلی) فرمائید شوشتری - در اینکه مملکت احتیاج مبرم دارد بآمار عمومی از هر جهت اینجا بحثی نیست هیچکس با این نظر مخالف نیست این اداره آمار عمومی که این اندازه در این چند سال حقوق داده شده است واقعا از هر جهتی اگر از ما سؤال کنند نتیجه صحیحی از آن بدست آورده ایم ما نمیتوانیم جواب بدهیم علاوه بر این قانون مخصوصاً ماده ۹ که الان بدست من رسید و اینجا گرفته خواندم و تبصره هایی که میخوانم بطور کلی از نظر اصول مغایر است با تبصره های کدولت در بزه استخدام روز مزد یا مستخدم رسمی و غیره دارد بقرینه من یک بابی باز میکنند در این مملکت یکدهه دیگر بنام روز مزد استخدام میشوند و خود این آدمی که ابتدا سرش نمیشود اهل آمار گیری نیست وارد شدنش باز برای مردم یک دوره و یک زحمتی ایجاد میکند که علاوه جناب آقای وزیر کشور بقرینه بنده از نظر اصول همان قانون تقسیمات کشور که در زمان مرحوم رضا شاه برای مملکت تهیه شده بود من و عده ای آمدمیم رفتیم در وزارت کشور مستخدم شدیم مارا بردند شروع کردیم باجر از نظر اصول راهی سهل راهی سهل الوصول راهی که برای مردم زحمت ایجاد نمی کرد همان طریق بود مثلاً بخش ورامین جناب آقای علم که من خودم مأمور بودم رفتم آنجا آمار گیری کردم ۳۰۳ نفره داشت آن تاریخ چهل و هفت هزار کسری جمعیت داشت برای اینکه در تمام دهات بوسیله ریش سفیدها و کدخداهای تعیین کردیم مردوزن و شغل و حتی آفتاب نشین آنها را که از خارج می آیند آنها را هم معین کردیم بدون اینکه این بوجه این خرج بمملکت تحمیل بشود یکدهه ای از بخشهای اطراف تهران آمارش معین شد که از همانجا نصاب گرفته شد آن سر - شماری روز تعطیل عمومی زمان آقای علی اصغر حکمت زمان مرحوم رضا شاه انجام شد چه چیز ایجاد کرده که واقعا الان یکی دو تا این ماده ها را میخوانم قدری اینها درهم میشود من از این میترسم جناب آقای علم هر قانونی که توی این مملکت کش داشت هر قانونی که تبصره هایش زیاد بود موادش زیاد بود باعث سوءاستفاده میشود یا تعیین تأدی و دیار مردم رویش گنج میشود من الان خودم که خواندم فکر میکنم که این قانون را چه جور میشود این صورت بهسولت انجام داد من تصور میکنم اگر رعایت کنیم و در قسمت بکنیم یکی شهرها مثل تهران اصفهان تبریز این شهرهایک وضعیتش دارد قراعه

قصبات تعیین آمار گیری از هر حیث وسيله كند خدا که در آن قانون تقسیمات کشور راجع بوظیفه دهمدار و کدخدایا وظیفه خاص تعیین کرده بودیم این معنی حاصل میشود و جمعیت هم معین میشود بدون اینکه یک همجو امر اغراض مشکلی باین مواد تبصره - ها در دست مردم بیاند آنوقت بر میگردیم بشهرها آن راهم آقایان شما در طهران هر چند روز یکدهه بنده در این روزنامه میخوانم مثلاً ناحیه ۹۲ ناحیه ۱۴ میگویند چندتا مسجد چندتا خانه دارد چند مردن دارد مرد دارد چقدر عمارت دارد اینها معین است دیگر ما چه احتیاج داریم که این قانون را بیآوریم باین صورت باین تبصره ها بگذاریم و اسباب زحمت بشود و اسباب خرج شود بنده امروز بآمر امری از امر که خرج برای مملکت تولید کند مخالف این عقیده من است و مکرر گفته ام از هیچ چیزی هم ملاحظه ندارم بنده عقیده ام بر اینم که بآقای شوشتری که صحبت کردم با آقای سید زاهدی مکرر صحبت کردم یکی از اموری که برای مملکت مالزماست باز خرید پول دادن به شاه تاجران نود هزار نفر کارمند دولت زانداست که آنها را پول بدهند مواجیشان را بدهند یعنی حقوقشان را بخرند برای شش هفت سال و بدهیم بر ندر برای عمل تولیدی و اصلطکاک مردم را با اینها کم کنیم که از یکطرف بود چه مملکت کم بشود از یکطرف اضافه بشود ببقول کارمندهای که ششصد تومان میگردد هزار و دویست تومان بگیرد حالا بیاییم یک وضعیت دیگر ایجاد کنیم یکدهه بازنده بیست هزار نفر هم در ولایات بروند متخصص آمار گیری باشند مدرسه باز کنیم متخصص خارجی بیآوریم خرج برای مملکت درست بکنیم بقرینه بنده این قانون باید یک قدری درش مطالعه بشود و فکر بشود و این تناقضات برداشته بشود از این جهت بنده باین قانون مخالفم.

نایب رئیس - آقای مرآت اسفندیاری **مرآت اسفندیاری** - بنده خیال میکنم هر چقدر سهل است موافق این لایحه صحبت بکنم بجهان اندازه مشکل است که کسی مخالف این لایحه صحبت بکند ممکن است یک نواقصی در لایحه وجود داشته باشد ولی بطور کلی آمار یکی از مهمترین عوامل در مملکت از آن استفاده میکنند (صحیح است) و بنده هیچ تقصیری در این لایحه نمی بینم و خیال میکنم حتی تأخیر شده در آمار عمومی و تأسیس اداره آمار عمومی مملکت در این امر تأخیر شده است میبایست جلوتر اینکار انجام میشد ولی باعث خوشوقتی است که دولت باین کار توجه کردند و این لایحه را بیک سیون کشور آوردند و بالتبع تقدیم مجلس شده است امید وارم که همه آقایان هم موافقت بفرمایند بنده باجازه ریاست محترم و آقایان از موقع استفاده کردم که عرض کردم موافقت صحبت

کردن کار مشکلی نیست استفاده میکنم که چند کلمه راجع بوضع استان کرمان و بارندگیهایی که اخیراً در شهرستان های آن استان شده توجه جناب آقای وزیر - کشور را جلب کنم و استدعا کنم که دستور بفرمایند که وزارتخانه های مختلف مخصوصاً وزارت فرهنگ که اغلب مدارس بخصوص در سیستان که بنده تلگرافی دارم از رئیس فرهنگ سیستان مینویسد در حدود هشتاد درصد مدارس در اثر یک هفته بارندگی متوالی بکلی خراب شده است بنده مخصوصاً استدعا میکنم از جناب آقای وزیر کشور که لطف بفرمایند و مراتب را هم خدمت جناب آقای نخست وزیر و اطلاع ایشان برسانند که نسبت با احتیاجات و کمک هائیکه لازم دارند و آقای استاندار کرمان قضا در گزارشان عرض خواهند کرد زود تر تصمیم بگیرند (صحیح است)

شوشتری - ولی عرایض بنده را جواب ندهید این راهش نیست **نایب رئیس** - رأی میگیریم بورد در مواد لایحه سرشماری و آمار عمومی آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد

ماده اول قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱ - بمنظور جمع آوری و تمرکز آمارهای متنوع اجتماعی و اقتصادی و کشاورزی و فرهنگی و بهداشتی کشور و اجرای آمار گیری نفوس و کشاورزی اداره ای بنام اداره آمار عمومی تشکیل میگردد.

تبصره - سازمان و وظایف اداره آمار بوسیله اداره کل آمار و ثبت احوال تهیه و پس از تصویب وزیر کشور به مرحله اجرا گذارده میشود.

نایب رئیس - در ماده اول چون کسی اجازه نخواست است برای میگیریم آقایانیکه باماده اول و تبصره آن موافق هستند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

ماده دوم قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - اعتبارات مورد نیاز اداره آمار عمومی را دولت همه ساله جزء بودجه کل کشور تأمین و منظور خواهد نمود در صورت احتیاج و لزوم ممکن است اعتبارات مذکور بوسیله اعتباراتی که سازمان برنامه برای کمک با اجرای آمار گیری عمومی تخصیص میدهد یا اعتباراتی که خارج از بودجه بابت کمکهای فنی یا تصویب وزارت کشور در اختیار اداره آمار عمومی قرار میگیرد تقویت شود.

نایب رئیس - آقای شوشتری مخالفید؟

شوشتری - من بطور کلی یک عرضی را کردم که موافق وقتی تشریف آوردند البته راجع بموضوع کرمان همه متاثر

هستیم و استدعا داریم که کمک بشود ولی جواب بنده را نفرمودند عرض میکنم که ما يك بودجه ای داریم هر روز بجهت از انجاء هی اضافه میکنیم بعد از کجا بپردازیم مال نفت تمام میشود پنج تا معدن دیگر هم بیرون بیاید آقا این اعتباری که همه ساله برای اداره آمار عمومی بود این بودجه ای که داشتید این کارمندان که داشتید تا بچال کدام قدم اساسی و صحیح را برای این مملکت برداشته اند ما نباید بفرماییم ایا غرض از تشکیل این اداره باین وسعت و با این حقوق سنگین چیست؟ من میخوانم ببینم غرض از تشکیل این اداره دفع مملکت است یا مختل کردن امور مملکت (یک نفر نمایندگان - آقای شوشتری اداره آمار فعلا بسیار خوب کار میکنند) بسیار خوب آقا این حرف مانع از آن است که من که يك نماینده ای هستم بفهمم طبق صورت کدام خدمت و کدام قدم مثبت را برداشته ؟ آقا ما در آمار عمومی در سجل احوال الان دچار اشکالیم (وزیر کشور - چه اشکالی؟) چشم من در دوره پنجم این جا گفته یکی همین تکرر نام فامیل ها است که اصلا وضیعت را بهم زده این غلط است ان اداره آمار از نظر فنی از نظر سجل احوال که بفهمیم چقدر زار داریم همین حرف اداره خوب است اگر تنها عبارت است خوب است ولی باید بودجه اضافه بشود و یکدسته را هم بجای بودجه از انجاء که آن ها کلاس اختصاصی دیده اند آن ها راهم بیآوریم باین تبصره ها جزو آن ها خدا شاهده است کلکم بر اع و کلکم مسئول بیک قران از بودجه مملکت بر خلاف اصل اگر مارا بدهیم خرج بشود مسئولیت داریم (یک نفر از نمایندگان - شما رأی ندهید) من البته رأی ندیده بدون شبهه رأی ندیده من وقتی که حرفی می - زدم مخالف مشروط و موافق مشروط سرم نمیشود من باید بفهمم از زمان قبل حضرت فقید رضوان الله علیه تا حالا آن اداره آمار عمومی چقدر حقوق گرفته و چقدر قسم برداشته برای مملکت و کبیل حق ندارد بفهمد ؟ اگر حق ندارد بفرمایند من که آقای حائری زاده نیست من واقع را میگویم.

نایب رئیس - آقای وزیر کشور **وزیر کشور** - توجه بفرمایند به عرایض بنده ، بنده گمان میکنم جنابانی در اصل موضوع در اشتباه هستید (دارب - صحیح است) (شوشتری - خیر صحیح نیست آقا که میفرمایند صحیح است خودشان متوجه نیستند حرف زدن را بفهمید من بی ادبی را با بی ادبی جواب میدهم) توجه بفرمایند (شوشتری - شما بفرمایند) این لایحه اداره آمار عمومی است نه لایحه ثبت احوال آنچه که اداره ای که ما تا بحال داشتیم اداره ثبت احوال بود و این که الان تأسیس

میشود اداره آمار عمومی و سرشماری عمومی است (شوشتری - چرا خود آن ها نمی کنند) عده ندارند اگر میداشتند ما که ببخود قانون نمی آوری نه تشکیلات هست و نه عده کار اداره آمار عمومی بکلی غیر از ثبت احوال است این اداره همه چیز را آمار میکند اگر حضرتعالی تشریف بیآورید این تشکیلات را ببینید ملاحظه خواهید فرمود که چه دستگاه دقیق و بزرگی است و شاید از بهترین دستگاههایی است که در ایران هست (صحیح است) و دارد وجود می آید و دستگاهی است که خوشبختانه تمامش بدست ایرانی اداره میشود الان در چهار نقطه عمل کرده ایم در کاشان و سبزوار و سیستان و دشت میشان (نقاب - و آبادان) در آبادان هم عمل کردیم بسیار عالی عمل شده و بسیار نتایج مفیدی گرفتیم این را میخوانم در تمام مملکت عمل کنیم و بایک دستگاه کوچک نمیشود باین جهت یک لایحه ای آوردیم که این اداره تأسیس بشود و بتواند عمل کند بنابراین این مسئله شکی که شما دارید در مورد اداره ثبت احوال است که این اداره بکلی غیر از آنست اداره ثبت احوال موجود است و کارش راهم میکند.

نایب رئیس - آقای مشایخی **مشایخی** - جناب آقای شوشتری استدعا دارم توجه بفرمایند آقای مرآت اسفندیاری در بیاناتشان توضیح دادند که موضوع آمار در تمام شئون و در تمام رشته های اجتماعی و اقتصادی و تمام سازمان های مملکتی نقش بزرگی برای بهبود اوضاع کشور انجام میدهد (شوشتری - این موضوع صحیح است ولی راجع این نیست) متأسفانه در کشور هیچ دستگاهی نیست (صحیح است) حتی در اداره آمار و ثبت احوال هم که فقط آمار و ثبت احوال شخصی به از از نقطه نظر تولید و متوفیات موظف است نگاهداری کند در آن دستگاه هم آمار بمعنای واقعی بر سر قاطع وجود ندارد (شوشتری - صحیح است) اما آمار داشتن منحصر باین نیست که فقط یک اداره ای داشته باشند بنام آمار متولد و متوفی باید در هر وزارتخانه ای برای هر کاری و هر موضوعی باید آمار تهیه بشود آقای شوشتری خواهش میکنم گوش کنید بعرایض بنده یکی از آمار های لازم برای مملکت آمار مالیاتی است وزارت دارائی تعداد مؤدیان مالیاتی خود را در رشته های مختلف در هیچ کجا ندارد جز جمع رای مالیات های مستقیم و برای مالیات های غیر مستقیم ندارد اگر از همین اداره در آمده ها سؤال کنیم مؤدیان مالیاتی که در تهران هستند چقدر است و از نظر تفکیک طبقات بازرگان چقدر است ؟ شرکت چقدر است ؟ مطالعه کار چقدر است ؟ شرکت چقدر است ؟ این وزارت دارائی

که موظف است بوصول مالیات و این هم نقش بزرگی برای مملکت دارد این آمار را ندارند از وزارتخانه های آمار بخواهید بفرمایند اگر سؤال کنید که آیا تعداد سیم های شما چقدر است بزرگت تهیه میکنند (زنگنه - وزارت پست و تلگراف دارد چون پست و تلگراف یکی از بهترین وزارتخانه هاست) مثلاً عرض میکنم مقصود وزارت پست و تلگراف نیست میخوانم بگویم در هر دستگاهی در هر وزارتخانه ای لازم است يك آماری مربوط بکار خودش داشته باشد بنابر این همانطور که جناب آقای وزیر کشور توضیح دادند باید ببینیم این سازمانی که وجود آمد چه نقشی را دارد این سازمانی که سابق ماده ۳۶ قانون تشکیل میشود برای آمار های عمومی بمنظور جمع - آوری و تمرکز آمار های متنوع اجتماعی اقتصادی ، کشاورزی ، فرهنگی و بهداشتی و سایر قسمت های مملکت اگر ماموق بشویم يك چنین دستگاهی بوجود آوریم دستگاههایی که در ملل و ممالک راقبه هست و در همه چیز مؤثر واقع میشود اگر آمار چقدر در فلان نقطه از کشور گنبد کاشته شده چقدر محصول پنبه دارد چقدر دارم در تابستان کشاورزی ما تا تابستان خواهد داشت حال آنکه تصدیق بفرمایند که وزارت کشاورزی تا بچال چنین آماری نداشته است بنابراین برای آمار عمومی باید دستگاهی باشد که ناظر بر تمام فعالیت های مختلف و متنوع در تمام شئون کشور باشد با توجه باین مطلب تصدیق خواهید فرمود که تشکیل این اداره ضروری است اما یک مطلبی جناب عالی فرمودید که خرج مملکت زیاد است و بوجه سستی است و کسر بودجه داریم و باین کسر چگونه میتوانیم هزینه مربوطه ب تشکیل این سازمان را در نظر بگیریم و اظهار عقیده فرمودند که من با هر نوع اضافه خرجی مادام که بودجه تعدیل نشده است مخالفم این اصل بسیار صحیح است که با بدتدبیر لازم را اتخاذ کرد برای اینکه درآمد کشور متناسب و متعادل با میزان خرج بشود من می خواهم باستحضار شما برسانم که اگر ما اداره آمار عمومی داشته باشیم این اداره آمار عمومی نقش بسزائی در دارائی کشور و در دول مالیاتها خواهد داشت این از دستگاههایی است که کمک تمام کارهایی کند اما انظر تمام کزمن متأسفانه ببینیم که در مجلس شورای ملی غالباً یک لواجی گذشته است که در این لواج بيش بینی کرده اند که خرج هر دستگاهی را از يك نوع در آمد بخصوصی تعیین کنند من باین مخالفم من معتقد باصل تمام کزمن تمام درآمد ها را باید وزارت دارائی وصول کند تمام هزینه راهم باید وزارت دارائی پرداخت کند

در آمد باید بجمع بودجه و عایدات منظور شود و خرج هم به است خرج اضافه بشود تخصیص دادن يك نوع درآمد برای يك مؤسسه این اساساً مغالف با اصل تعریک و تنظیم بودجه و مستحضر بودن مجلس شورای ملی از دخل و خرج مملکت است بنابراین اگر يك چنین اندامی بوجود بیاید لازم است این است که بودجه آن در بودجه کل مملکتی تمرکز پیدا کند با توجه باین توضیح مختصر تصدیق خواهید فرمود که تشکیل اداره آمار ضروری است مضافاً اینکه در این لایحه خرج آنهم به سه قسمت تقسیم شده است يك قسمت از بودجه کل کشور يك قسمت از اعتبار سازمان برنامه يك قسمت از راه كك های خارجی داده میشود بنابراین از این سه راه باید سازمان آمار دستگاه بهترين وجه ایجاد شود و همانطور که عرض کردم اگر ما اداره آمار داشته باشیم در تمام شئون کشور مؤثر و مفید است و کمک به بودجه کشور خواهد کرد علیهذا با این توضیحی که عرض شد و فرمایشاتی که جناب آقای وزیر کشور فرمودند جنبه مالی قطعاً موافق خواهد شد

نایب رئیس - آقای داراب موافقت؟
داراب - بنده عرضی ندارم
نایب رئیس - آقای دولت آبادی
دولت آبادی - بنده موافقم
نایب رئیس - بنابراین مخالفی نیست

عمیلی نوری - بنده مخالفم
نایب رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده است که قرائت میشود
 (بشرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد مینمایم مذاکره در ماده دوم کافی باشد
نایب رئیس - آقای مرآت اسفندیاری
مرآت اسفندیاری - بنده خیال میکنم بابایانی که خود جناب آقای وزیر کشور فرمود و عراضی که بنده و آقای مشایخی کردیم با اندازه کافی در این مورد بحث شده است فقط يك سوء تفاهم وجود داشت و آن وجه اختلاف اداره آمار عمومی با اداره آمار سر شماری بود که خوشبختانه راجع بودجه هم آنچه البته مایه نگرانیشان بود با توضیح آقای مشایخی رفع شده بنا بر این بنده خیال نمیکنم که لازم باشد در این مورد مذاکره بیشتری بشود عرض دیگر بنده این بود که در مورد این لایحه کمیسیون کشور يك سو کمیسیونی تعیین کرد که آن سو کمیسیون مدتها برای این لایحه واقف کار میکرد و مطالعه میکرد و پیشنهادهای زیادی هم کردند و اصلاحات زیادی شده بود در کمیسیون کشور با اندازه کافی مطالعه و مدافه شد و افعال این لایحه بسیار مورد احتیاج و بسیار لایحه نافع و لازمی است من استدعا میکنم چون

این لایحه میبرد بمجلس سنا حتی المقدور (عمیدی نوری - از مجلس سنا آمده) از مجلس سنا آمده و تصویب شده است این جهت احتیاجی نیست که بیشتر وقت در مجلس گرفته شود (صحیح است)
نایب رئیس - آقای عمیدی نوری با کفایت مذاکرات مخالفید؟ بفرمائید
عمیلی نوری - بنده از این جهت با کفایت مذاکرات مخالف هستم که معتقدم در این لایحه یعنی در این ماده باید بیشتر بحث شود و علت بحث هم این است که بنده وقتی لایحه را مطالعه میکردم دیدم این يك لایحه جدیدی نیست جناب آقای شوشتری اداره آمار عمومی از مدتی قبل تشکیل شده از قوانین دوره د کتر مصدق است ، کمیسیونهای مشترک تصویب کرده اند تاریخش در ۲۶ شهریور ۳۴ بمجلس سنا آمد بنا بر این يك اداره موجود است بودجه اش هم هست تشکیلاتش هم هست کار هم کرده است ولی در عبارت ماده ۳ طوری این عبارت نوشته شده
نایب رئیس - ماده ۳ مطرح نیست، ماده ۲ مطرح است.

عمیلی نوری - در ماده ۲ و بطور کلی عبارات این لایحه توجه بفرمائید جناب آقای وزیر کشور طوری نوشته شده که مربوط به آینده میشود ممکن است برای اینکه استفاده بیشتری شود حالا وقتی وارد ماده ۳ هم میشود می بیند همه اش مینویسد خواهد نمود ، یعنی با اینکه شما الان تمام موجودی و اعتبارات و تشکیلاتش را در بودجه کل مملکتی نان گذاشته اید اینجا از لحاظ سیاق عبارت و طرز کار از لحاظ ترتیب لایحه طوری است که ممکن است با تصویب این لایحه يك اعتبارات جدید و چیزهای تازه ای ایجاد کنند از این جهت است که من معتقدم بایستی طوری لایحه و این ماده تنظیم بشود که ناظر بجال باشد نه بآینده از این لحاظ بنده مخالفم و تذکره دارم
نایب رئیس - رای میگیریم بکفایت مذاکرات آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد رای می-گیریم بماده دوم آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده سوم قرائت میشود.
 (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - بمنظور همکاری و هم آهنگی کامل ادارات آمار و وزارتخانه ها و مؤسسات و ادارات دولتی و بانكها با اداره آمار عمومی رؤساء آمار آنها از طرف اداره آمار عمومی تعیین و منصوب میشوند تا در جمع آوری آمارهای مربوطه بر طبق اصول علمی اقدام نمایند.
 سازمان و وظایف ادارات آمار و وزارتخانه ها و ادارات و مؤسسات مذکور را با

باشد ناچار مستازم خرجی است اما این توهم آقا راجع با ادارات که از اعضای زاید وزارتخانه ها استفاده میکنند استفاده جدید بشود در این لایحه صدرصد این موضوع رعایت شده که استفاده جدید نشود، اگر هم اسمی از استخدام برداشته از نظر متخصص فنی است چون اینکار فنی است و ممکن است ما اشخاص متخصص برای اینکار نداشته باشیم این توهم آقا راجع باین موضوع بی مورد است تمام اشخاصی که از آنان استفاده میشود خود اعضای دولت هستند.
نایب رئیس - کسی اجازه نخواست
 اعلام رای میشود عده برای رای کافی نیست.
شوشتری - امروز همانطور که فرمودید آئین نامه صدرصد باید بموقع اجرا گذارده بشود حقیقه باید يك موضوع را تمام کنیم (پس از چند لحظه عده برای رای کافی شد)
نایب رئیس - آقایانی که با کفایت مذاکرات موافقت قیام بفرمائید (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ، پیشنهادی رسیده قرائت میشود.
 (بشرح ذیل قرائت شد)
 پیشنهاد می نمایم تبصره ذیل اضافه شود ، استخدام جدید در اداره کل آمار عمومی ممنوع است.

عمیلی نوری - بنده در مخالفت با کفایت مذاکرات نمی توانستم عرض خودم را طوری کرده باشم که مفهوم بشود چیزی که بنده استنباط کردم عرض بنده اینست که اندازه آمار عمومی يك اداره بسیار مفیدی است برای مملکت ما که بنظر من این اداره از آن ادارات خیلی مقدمی است که زودتر از این باید تشکیل شده باشد تا مملکت آمار عمومی و احصایه و درامورش نداشته باشد ، اصلاً نمیشود رریش بحث کرد ، مطالعه کرد که چه جور يك قدم اصلاحی برداشت ، بهمین جهت این اداره آمار عمومی چند سال است تأسیس شده بودجه اش تصویب شد اشخاصش معین شده مشغول کارند ما هم از نظر لوایح د کتر مصدق و آثار اجرائیش همانطور تصویب کردیم گفتیم اجرا بشود الان هم این لایحه روی مصوبات کمیسیون مشترک در مجلس سنا تصویب شده است و اینجاداریم تصویب میکنیم عبارات آنها طوری نوشته شده که همه اش عطف بر آینده میشود می گوید خواهند نمود ، استخدام خواهد کرد این متناقض میشود با آن ماده ای که شما در لایحه بودجه کل مملکتی در سال گذشته گذاشته اید و الان هم در بودجه کل مملکتی

مخالفت بفرمائید.
شوشتری - میفهمم جناب آقای رئیس در ماده ۳ نوشته شده بمنظور همکاری و هم آهنگی کامل ادارات آمار وزارتخانه ها و مؤسسات و ادارات دولتی و بانكها با اداره آمار عمومی تعیین و منصوب میشوند تا در جمع آوری آمارهای مربوطه بر طبق اصول علمی اقدام نمایند.
 سازمان و وظایف ادارات آمار و وزارتخانه ها و ادارات و مؤسسات مذکور را با تدر جمع آوری آمارهای مربوطه بر طبق

هست و بهیچ عنوان نمیشود استخدام جدید کرد باین عمل متناقض میشود اگر باین شکل لایحه تصویب بشود همه اش خواهد نمود عطف بآینده بشود اداره کل آمار عمومی يك دستگاهی میشود که میتوان بآن تحویل کرد و هر روز استخدام جدید کرد نوشته شده که خواهد نمود ، بنا بر این نمیرود جزو آن تشکیلات موجود فعلی که شامل بودجه کل مملکتی از لحاظ ممنوعیت استخدام جدید بشود بنده هر جور که فکر کردم که چه جور این خواهد نمود هارا اصلاح بکنم دیدم نمیشود ، ناچار شدم این پیشنهاد را دادم که اگر آقایان نمایندگان محترم که همه معتقد هستند ببودجه مملکت بیش از این تحویل نشود و آنچه هم يك دستگاهی نباشد برای اینکه اضافه خرجی تحویل بر بودجه بکنند این قید بشود وقتی که قید شد که استخدام جدید در اداره آمار عمومی ممنوع است تابع همان قانون استفاده کنند و از عبارات آینده اش بتوانند استفاده جدید بکنند این پیشنهاد بنده بود و با تصویب این پیشنهاد توهم آقای شوشتری و رفقای دیگر هم رفع میشود که این اداره خرج تراشی نیست و قانون هم صحتاً اجرا میشود و بنظر بنده هم عیبی ندارد
نایب رئیس - آقای ارباب بفرمائید
ارباب - عرض کنم مخالفتی که بنده دارم بر پرورشگاهها است که در تابستان گذشته در بندر عباس و میناب کردم واقعا توجه بفرمائید اکثر آقایان نمایندگان و ولایات مبتلا باین وضعیت هستند در يك نقطه دور دستی يك عضو باماهی صدالی صد پنجاه تومان نمیشود از طهران فرستاد خود بنده رفتم در اداره آمار بندر عباس دیدم بیشتر اوراق را مورد بانه خورده و سایل ندارند يك نفر بنام رئیس عرق میریزد و اوراق راجع میکند و میگوید آقا عضو نداریم کمک نداریم آدمم با اداره آمار مراجعه کردم گفتند آقا کسی باسد و پنجاه تومان حقوق حاضر نیست برود به آنجا در آن جهنم بندر عباس و بایستی قانونی که مانع اینکار هست اصلاح بشود تا ما بتوانیم اعضای کوچک را برای منشی گیری باماهی ۱۰۰ تومان ۲۰۰ تومان استخدام کنیم تا کمکی بشود و يك چنین اداره ای که اساس حیات يك کشوری را تشکیل میدهد فلج نماند ، حالا هم عرض بنده این است که در خیلی از نقاط دور دست هست که اشخاص معیل نمیتوانند با ماهی دیست تومان زندگی کنند خاصه این که این موضوع در بودجه هم با اشکال برخورد کرده و در بودجه عمومی هم پیش بینی شده بنده استدعا میکنم جناب آقای عمیدی نوری پیشنهادشان را اصلاح کنند که اولاً اشخاصی که حد اکثر تا حدود دیست تومان حقوقشان هست در نقاط دور از مرکز بتوانند در محل استخدام کنند و الا کسی از اینجا

نمیرود ادارات آنجا هم فلج است برای آن جا يك منشی باماهی صد تومان در محل می شود استخدام کرد راضی هم هست ولی از طهران با خرج زیاد نمیروند بنابر این استدعا میکنم پیشنهادتان را اصلاح بفرمائید
عمیلی نوری - با این اصلاح بنده موافقم که تا دیست تومان اجلی را استخدام کنند
نایب رئیس - پیشنهاد خرج است نمیشود ، آقای مهدوی بفرمائید
مهدوی - این لایحه را که مطالعه بفرمائید بلا حظه میفرمائید که در هیچ کجای آن ما اجازه استخدام نداریم و در قانون بودجه و در محل های دیگر چندین جا قید شده که دولت بهیچ عنوان حق استخدام ندارد ، در کمیسیون مشترک وقتی که این مطلب مطرح بود در لایحه اولیه اجازه خواسته بود اداره آمار برای استخدام يك عده ای که قبل از روز آمار برداری و این عملیاتی که انجام خواهد شد آنها را استخدام کنند بطور روزمزد و ما حتی باین قسمت توجه پیدا کردیم که همین پنج شش ماهی که برای این کار روزمزد استخدام کنیم برای آنها حق قائل نشوند که بگویند پنج شش ماه سابقه خدمت داریم و در این وزارتخانه یا در این اداره ما را استخدام کنید این را توجه بفرمائید در تبصره ۱ ماده ۹ حتی باین جهت قید کردیم باین افراد آزاد داوطلبی که انحصاراً برای امور مربوطه بامار گیری و اوسر شماری هادر محل بطوره وقت بخدمت گمارده میشوند در روزانه متناسبی برای ایام تعلیم یافتن و خدمت وقت تأذیه خواهد شد تعلیم یافتن و خدمت وقت پس از خانه منشا بهیچگونه تمهیدی برای دولت نخواهد شد ، حتی این قسمت منظور شده است اما میکنم پیشنهاد را پس بگیرد وقت بفرمائید که این قانون در کمیسیونهای مشترک مجلسین دفعه کامل شده و به مجلس سنا رفته و از آنجا آمده است باینجا اگر با هم يك تغییر مختصر داده شود دوباره باید این سیر را طی کند.
عمیلی نوری - آقای رئیس بنده يك توضیح لازمی دارم.
نایب رئیس - بفرمائید.
عمیلی نوری - این توضیحی که ایشان دادند بنده را قانع کرد و علت این که بنده تذکره دارم و پیشنهاد کردم از این جهت بود که این لایحه همه اش عطف بآینده می شود آقای وزیر کشور هم این را تأیید بکنند که همانطور که در لایحه هست عمل میشود بنده عرضی ندارم.
نایب رئیس - ایشان نمیتوانند غیر از این بکنند برای این که در قانون مصرح است استخدام جدید ممنوع است مگر در موارد مخصوص ، بنابراین رای میگیریم باصل ماده سه برای رای کافی نیست آقایانی که تشریف دارند خواهش میکنم توجه داشته باشند

اگر بخواهند لایحه امروز تصویب بشود کمتر پیشنهاد بدهند (حشمتی - اصراری نداریم) (در این موقع عده برای رای کافی شد) رای میگیریم بماده ۳ آقایانی که موافقت قیام بفرمائید (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ماده چهارم قرائت میشود
 (بشرح زیر قرائت شد)
 ماده ۴ - کلیه وزارتخانه ها و ادارات و مؤسسات دولتی و بانكها و کارخانه ها و مؤسسات علمی موظف خواهند بود جدولها و پررشته نامه ها را که برای آمار گیری و جمع آوری اطلاعات کلی و ماهانه تهیه مینمایند قبلاً برای جلب اداره آمار عمومی ارسال دارند اطلاعات جمع آوری شده باید در اداره آمار عمومی تمرکز یافته و پس از بررسی و امان نظر مورد استفاده قرار گیرد.
نایب رئیس - در این ماده کسی اجازه نخواست ، آقایانی که با ماده ۴ موافقت قیام بفرمائید (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ماده ۵ قرائت میشود.
 (بشرح ذیل قرائت شد)
 ماده ۵ - وزارت کشور در صورت احتیاج برای تعلیم و تربیت آمار شناسان و آمارگران بتعداد کافی میتواند کلاسهای مخصوص تشکیل دهد و دانشجویان آن را از بین کارمندان دولت که س آن ها از سی سال بیشتر و پایه تحصیلاتشان از دوره کامل متوسطه کمتر نباشد انتخاب نماید.
 تبصره - آئین نامه مربوط بکلاسهای مخصوص و برنامه تدریس بوسیله اداره آمار عمومی تهیه و پس از موافقت شورای عالی فرهنگ و شورای دانشکاه به تصویب وزارت کشور به موقع اجرا گذارده شود.
نایب رئیس - کسی در این ماده اجازه نخواست ، آقایانی که با ماده پنج موافقت قیام بفرمائید (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ماده ۶ قرائت میشود
 (بشرح ذیل قرائت شد)
 ماده ۶ - وزارت کشور میتواند حداکثر پنج نفر متخصص در امر آمار از اتباع کشور هائی که صلاح بدانند با تصویب هیئت وزیران برای مدت حداکثر پنج سال به خدمت دعوت نماید و قرارداد استخدامی آنان را تهیه و برای تصویب مجلسین تقدیم دارد پرداخت حقوق و مزایا و کرایه خانه ها و هزینه اتومبیل و مسافرت متخصصین مذکور تا تصویب قرارداد استخدامی آنان از طرف مجلسین بلامانع خواهد بود
نایب رئیس - کسی اجازه نخواست ، اعلام رای میشود ، آقایانی که با ماده ۶ موافقت قیام بفرمائید (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ماده ۷ قرائت میشود
 (بشرح ذیل قرائت شد)
 ماده ۷ - سر شمارها و آمار گیریهای

بیشتر از این جهت قید کردیم باین افراد آزاد داوطلبی که انحصاراً برای امور مربوطه بامار گیری و اوسر شماری هادر محل بطوره وقت بخدمت گمارده میشوند در روزانه متناسبی برای ایام تعلیم یافتن و خدمت وقت تأذیه خواهد شد تعلیم یافتن و خدمت وقت پس از خانه منشا بهیچگونه تمهیدی برای دولت نخواهد شد ، حتی این قسمت منظور شده است اما میکنم پیشنهاد را پس بگیرد وقت بفرمائید که این قانون در کمیسیونهای مشترک مجلسین دفعه کامل شده و به مجلس سنا رفته و از آنجا آمده است باینجا اگر با هم يك تغییر مختصر داده شود دوباره باید این سیر را طی کند.
عمیلی نوری - آقای رئیس بنده يك توضیح لازمی دارم.
نایب رئیس - بفرمائید.
عمیلی نوری - این توضیحی که ایشان دادند بنده را قانع کرد و علت این که بنده تذکره دارم و پیشنهاد کردم از این جهت بود که این لایحه همه اش عطف بآینده می شود آقای وزیر کشور هم این را تأیید بکنند که همانطور که در لایحه هست عمل میشود بنده عرضی ندارم.
نایب رئیس - ایشان نمیتوانند غیر از این بکنند برای این که در قانون مصرح است استخدام جدید ممنوع است مگر در موارد مخصوص ، بنابراین رای میگیریم باصل ماده سه برای رای کافی نیست آقایانی که تشریف دارند خواهش میکنم توجه داشته باشند

نفوس و کشاورزی و اقتصادی و اجتماعی در هر موقع به پیشنهاد وزیر کشور تصویب هیأت وزیران و بوسیله اداره آمار عمومی انجام خواهد گرفت و برای اجرای سرشماری نفوس لایحه اقتضای از طرف دولت تعطیل عمومی اعلام میشود در این صورت باستثنای کسانی که امور سرشماری میشوند عموم افراد باید در مدت اعلام تعطیل عمومی از مساکن خود خارج نشوند مگر در موارد ضروری که آئین نامه معین خواهد کرد

تبصره ۱- سرشماریهای عمومی نفوس پس از تصویب هیأت وزیران بفرمان همایونی شروع خواهد شد
تبصره ۲- سرشماری اتباع دولت شاهنشاهی ایران مقیم خارجه را مأمورین وزارت امور خارجه بر طبق آئین نامه انجام خواهند داد

نایب رئیس - يك نکته ای بود که لازم است تذکر داده شود آقایان توجه بفرمایند در اینجا مدت تعطیل عمومی ذکر نشده ولی با جناب آقای وزیر کشور صحبت کردیم موافقت کردند حداکثر بیش از ۴۸ ساعت نخواهد بود و اگر این موضوع اصلاح میشد باز لایحه بر میگشت بمجلس سنا موافقت شد که بنده از طرف مجلس شورای ملی اظهار بکنم و آقای معاون وزارت کشور چون آقای وزیر کشور در مجلس نیستند ایشان قبول کنند

معاون وزارت کشور (دکتر خانلری) - همانطور که فرمودند دولت قبول میکند که بیش از ۴۸ ساعت تعطیل نخواهد بود

نایب رئیس - همانطور که فرمودند این قسمت بصورت تذکره قانونی در صورت مجلس درج میشود و در حکم قانون است حالا رأی میگیریم بماده ۷ آقایانی که با ماده ۷ موافقت قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ماده ۸ قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)
ماده ۸- وزارت کشور مکلف است در اجرای این قانون مقدمات کار و اعتبارات لازم را تدریجاً فراهم و بطوری عمل نماید

که در سال ۱۳۳۵ بتواند برنامه مربوط سرشماری نفوس کشور را به موقع اجرا گذارد.

نایب رئیس - اعلام رأی میشود ، رأی میگیریم بماده ۸ آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ، ماده نهم قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۹ - برای اجرای هر نوع سرشماری و آمار گیریهای مختلفه در کشور عموم کارمندان کشوری و بانك و شهرداریها و استادان و دانشیاران و دبیران و آموزگاران و دانشجویان و کارکنان بنگاه های ملی و افراد که وجود آنها برای شرکت در برنامه سرشماری مورد استفاده قرار میگیرد مکلف هستند دستور هائیرا که از طرف اداره آمار عمومی بآنها داده میشود انجام دهند

تبصره - با افراد آزاد داوطلبی که انحصاراً برای امور مربوط بآمار گیریها و سرشماریها در محل بطور موقت بخدمت گمارده میشوند مزد روزانه متناسبی برای ایام تعلیم یافتن و خدمت موقت تأدیبه خواهد شد و این تعلیم یافتن و خدمت موقت پس از خاتمه منشأ هیچگونه تعهدی برای دولت نخواهد بود

نایب رئیس - مخالفی نیست رأی میگیریم بماده ۹ آقایانیکه موافقت قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد

ماده ۱۰ - وسایل نقلیه و وسایل ارتباطی و تلگرافی کلیه وزارتخانه ها و ادارات و بانكها و بنگاههای دولتی و شهرداریها با رعایت احتیاجات در موقع اجرای برنامه سرشماریها و آمار گیریها باید مجاناً در اختیار و استفاده اداره آمار عمومی قرار گیرد هزینه استفاده از وسایل و وسایط مذکور و فوق العاده یومیه متصدیان آن از اعتبار مخصوص سرشماریها تأمین خواهد گردید

نایب رئیس - چون مخالفی نیست ، رأی میگیریم آقایانی که با ماده ۱۰ موافقت قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد

ماده ۱۱ قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۱ - عموم ساکنین کشور مکلف هستند پاسخ پرسش نامه و اطلاعات مربوط سرشماری و آمار گیری را که مأمورین درخواست میکنند مطابق با واقع اظهار دارند

نایب رئیس - چون کسی مخالف نیست ، رأی میگیریم آقایانی که با ماده ۱۱ موافقت قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ، ماده ۱۲ قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۲ - اطلاعات تحصیل شده در اداره آمار عمومی متمرکز و محفوظ مانده فقط مطالب کلی و عمومی که از آن استخراج میشود منتشر خواهند شد

نایب رئیس - کسی اجازه نخواسته رأی میگیریم آقایانی که با این ماده موافقت قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ، ماده ۱۳ قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۳ - تعقیب و تعیین کیفر متخلفین از مواد ۹ و ۱۰ و ۱۱ این قانون و آئین نامه های مربوط بامر سرشماری و آمار گیری اعم از مأمورین و افراد کشور طبق آئین نامه ای که از تاریخ تصویب این قانون ظرف مدت دوماه از طرف وزارت کشور تهیه و بتصویب کمیسیونهای کشور و دادگستری مجلسین خواهد رسید بعمل میآید

نایب رئیس - چون کسی اجازه نخواسته ، رأی میگیریم آقایانی که با ماده ۱۳ موافقت قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ، ماده ۱۴ قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۴ - کلیه قوانین و مقرراتی که در مورد امر آمار گیری و سرشماری مغایر این قانون باشد از این تاریخ ملغی است

نایب رئیس - چون کسی اجازه نخواسته ، رأی میگیریم آقایانی که با ماده ۱۴ موافقت قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ، ماده ۱۵ قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)
ماده ۱۵ - مدیر مسئولی که برای اداره کردن اداره آمار عمومی به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیأت وزیران و صدور فرمان همایونی معین میشود برای مدت ۵ سال تعیین خواهد یافت مگر اینکه فوت کند یا مستعفی شود یا بروفق مقررات قانون استخدام کشوری و قوانین دیگر راجع بقصورها و تقصیرها و جرایم مأمورین دولت از این سمت منزل گردد

نایب رئیس - کسی اجازه نخواسته رأی میگیریم آقایانی که با ماده ۱۵ موافقت قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ، ماده ۱۶ قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۶ - وزارت کشور مأمور اجرای این قانون میباشد و آئین نامه های مربوط با اجرای آنرا تهیه و بتصویب هیأت وزیران میرساند

مشایخی - اجازه بفرمایند بنده يك تذکر مختصری میخواستم عرض کنم بعد از تصویب این لایحه که بنده هم موافق هستم لایحه باز نشستگی افسران و افراد پلیس رام آهن را که جزو دستور هست مطرح بفرمایند

نایب رئیس - جزو دستور هست رأی میگیریم بماده ۱۶ آقایانی که موافقت هستند قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ، در کلیات آخر کسی اجازه نخواسته است بنابراین رأی میگیریم بکلیه لایحه آقایانی که موافقت هستند قیام کنند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد بدولت ابلاغ میشود

۵ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

نایب رئیس - جلسه را ختم میکنیم ، جلسه آینده روز ۵ شنبه ساعت ۹ صبح خواهد بود و دستور هم لوایحی که جزو دستور است اگر آقایان خدای نکرده دیرتر تشریف بیاورند آئین نامه اجرا خواهد شد

(مجلس مقارن ظهر ختم شد)
نایب رئیس مجلس شورای ملی - اردلان